

IV. rész

Milyen kereseti kérelem előterjesztésére van lehetőség?

1. A közigazgatási per tárgya lehet (azaz a közigazgatási jogvita fogalma)

Az új Közigazgatási perrendtartás az ún. hézagmentes jogvédelem elvét megteremtve kiszélesíti a közigazgatási perben tárgyalható közigazgatási jogvita fogalmát.

1.1. 2018. január 1-jétől:

- a közigazgatási szervek
- közigazgatási jog által szabályozott és
- az érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányuló vagy azt eredményező
- valamennyi cselekménye vagy a cselekmény elmulasztása jogszerűsége közigazgatási perben vitatható lesz.

1.2. Kizárt az alábbi esetekben közigazgatási pert indítani:

- kormányzati tevékenységgel összefüggésben (különösen honvédelemmel, külüggyel, idegenrendészettel kapcsolatban),
- önállóan valamely közigazgatási cselekmény megvalósítását szolgáló járulékos cselekmény jogszerűsége tárgyában,
- az egymással irányítási vagy vezetési jogviszonyban álló felek között.

2. Milyen formában kezdeményezhető közigazgatási per?

2.1. A keresetlevél fogalma

A közigazgatási per keresetlevél benyújtásával kezdeményezhető.

A keresetlevél nem más, mint az az irat, amelyben a felperes (eljárást kezdeményező fél) leírja, hogy valójában mit kér a bíróságtól.

2.2. A közigazgatási perben előterjeszthető kereseti kérelem fajtái

- a közigazgatási cselekmény hatályon kívül helyezése, megsemmisítése vagy megváltoztatása,
- közigazgatási cselekmény elmulasztásának megállapítása (mulasztási per),
- a közigazgatási cselekmény megvalósításának megtiltása,
- a közigazgatási jogviszonyból eredő kötelezettség teljesítésére kötelezés

- (marasztalási per),
- e. közigazgatási szerződéses jogviszonnyal vagy közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatban okozott kár megtérítésére kötelezés,
 - f. közigazgatási tevékenységgel előidézett jogsértés tényének megállapítása (megállapítási per)

2.3. A keresetlevél tartalma

Az eljárást kezdeményező beadványnak szigorú alaki, tartalmi követelményei vannak, de a jogi képviselő nélkül eljáró felperes számára „kedvezmény”, hogy a keresetlevelet külön jogszabályban meghatározott nyomtatványon is előterjesztheti.

Nyomtatvány hiányában, ha a felperes úgy dönt, hogy nem nyomtatványon terjeszti elő a keresetlevelét, akkor annak az alábbiakat kell tartalmaznia:

- meg kell jelölni az eljáró bíróságot
- [közigazgatási perben ez vagy
 - a Fővárosi Törvényszék vagy
 - valamelyik regionális illetékességgel eljáró közigazgatási és munkaügyi bíróság vagy
 - bármely megyeszékhelyen található közigazgatási és munkaügyi bíróság (társadalombiztosítás, szociális vagy gyermekvédelmi ellátással kapcsolatos perekben, illetve közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos perben)];
- meg kell jelölni a felperes és az alperes nevét, címét vagy székhelyét, továbbá, ha ismert, képviselőjének nevét, lakcímét vagy székhelyét – továbbá csak a felperesnek az adóazonosító számát és cégjegyzékszámát);
- meg kell jelölni, hogy milyen közigazgatási tevékenységet vitat a felperes és arról mikor szerzett tudomást;
- le kell írni azokat az adatokat, amelyekből megállapítható, hogy miért éppen annak a bíróságnak van hatásköre és illetékessége;
- meg kell határozni, hogy mi az a közigazgatási tevékenységgel okozott jogsérelem, amely miatt a felperes a közigazgatási bírósághoz fordult;
- és végül határozott kérelmet kell előterjeszteni arra vonatkozóan, hogy a bíróságtól milyen döntést vár a felperes.

Ha a felperesnek van jogi képviselője, akkor a felperes jogi képviselőjének neve, székhelye, ügyvédi iroda esetén az ügyintéző neve, telefonos és elektronikus elérhetősége is a keresetlevélben feltüntetendő.

Megjegyzés: peres eljárási illetéket a közigazgatási perben általában a keresetlevélen előzetesen nem kell leróni, figyelemmel arra, hogy e per tárgyi illetékfeljegyzési jog kedvezménye mellett indítható meg, azaz a bíróság az eljárást befejező határozatában dönt – pervesztesség/pernyertesség arányában – a le nem rótt eljárási illetékről, annak viseléséről.

2.4. A keresetlevél hiányosságainak következménye

- a bíróság a keresetlevelet visszautasítja – ha a hiányos adatok miatt nem tud foglalkozni az ügygel vagy
- hiánypótlásra szólítja fel felperest, megjelölve abban, hogy mit vár a felperestől, milyen tartalommal kell a keresetlevelet előterjeszteni.

2.5. A keresetlevél előterjesztésének/benyújtásának a helye

- Az elsőfokon eljáró közigazgatási szervnél: amennyiben a közigazgatási per tárgya egy, a felperes részéről jogsértőnek tartott határozat vagy közigazgatási cselekmény.
- bíróságnál pl.:
 - közigazgatási szerződéssel kapcsolatos jogvitában,
 - közzolgálati jogviszonnyal kapcsolatos jogvitában (kivéve: a Közzolgálati Döntőbizottság határozatát támadó kereseti kérelmet a Közzolgálati Döntőbizottsághoz kell benyújtani),
 - mulasztási per kezdeményezésénél,
 - marasztalási per indításánál,
 - mulasztási perben hozott ítélet kikényszerítése iránti per,
- Kúriánál: önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló kérelmet.

2.6. A keresetlevél előterjesztésének ideje

A közigazgatási jogvita kezdeményezésének a lehetősége nem korlátlan időben.

Amennyiben egy közigazgatási cselekményt közölnek (jellemzően egy közigazgatási döntést), úgy általában 30 napon belül kell a vitatott cselekmény közlésétől számítva azt előterjeszteni. A Kp. szerinti 30 napos keresetindítási határidejétől eltérő, rövidebb keresetindítási határidőket törvények megállapíthatnak.

Amennyiben a cselekményt nem kell közölni, akkor legkésőbb a cselekmény megvalósulásától számított 1 éven belül terjeszthető elő kereseti kérelem.

A különös közigazgatási perek ettől eltérő időpontokat is jelölhetnek.

2.7. A keresetlevél előterjesztésének módja

- gazdálkodó szervezet és jogi képviselővel eljáró természetes személy felperes: kizárólag elektronikus ügyfélkapun keresztül.
- a jogi képviselő nélkül eljáró természetes személy:
 - papír alapon
 - elektronikus ügyfélkapun keresztül.

Az elektronikus kapcsolattartásra kötelezett fél, amennyiben nem elektronikus úton terjeszti elő a keresetlevelét, annak következménye a keresetlevél visszautasítása.

3. Ki jogosult a közigazgatási per kezdeményezésére (azaz ki lehet a felperes)?

- akinek jogát vagy jogos érdekét a közigazgatási tevékenység közvetlenül érinti (jellemző módon egy, a közigazgatási pert megelőző eljárásban résztvevő ügyfél);
- az ügyészség, ill. törvényességi felügyeletet gyakorló szerv;
- az a közigazgatási szerv, amely a megelőző eljárásban hatóságként vagy szakhatóságként nem vett részt – amennyiben a hatáskörét a közigazgatási tevékenység érinti;
- civilszervezet, amely a közigazgatási tevékenység által érintett földrajzi területen legalább 1 éve folytatja tevékenységét, és a közigazgatási tevékenység érinti a nyilvántartásba vett tevékenységét;
- érdekképviselői szervezet vagy köztestület, amelynek alapító okiratban rögzített tevékenységét a közigazgatási tevékenység érinti.